

Phẩm 25: ĐẠI PHẠM THIÊN VƯƠNG KHUYẾN THỈNH

Đức Phật nói với các vị Tỳ-kheo:

–Khi mới thành đạo Chánh giác, Như Lai đã tĩnh tọa một mình trong rừng Đa diễn, tâm an trụ vào cảnh thiên định sâu xa vi diệu, quan sát khắp thế gian rồi khởi lên suy niệm này: “Pháp mà Ta đã chứng được thậm thâm vi diệu, tịch tĩnh bậc nhất, rất khó lãnh hội thấu đạt, không thể lý giải theo con đường tư duy phân biệt, chỉ có chư Phật mới có thể thông tỏ. Pháp đó dạy con đường vượt qua năm uẩn để đi vào chân lý đệ nhất tức thể tánh thanh tịnh vô xứ, vô hành, bất thủ, bất xả; không thể hiểu hết bằng tri kiến bình thường, không thể chỉ bày rõ được vô vi, vô tác, lia xa sáu cảnh; chẳng phải là pháp mà tâm có thể ước lượng được hay diễn đạt bằng ngôn từ được, không thể hiểu theo cảm quan nghe thấy và cũng không thể quán tưởng mà hiểu được vì nó dung thông vô ngại, lià mọi con đường sẵn có để vươn tới chốn cứu cánh, là pháp Không, Vô sở đắc, Niết-bàn tịch tĩnh. Nếu truyền dạy pháp ấy cho con người thì chắc hẳn họ không thể thấu hiểu được, chỉ uổng công mà chẳng đem lại lợi ích gì. Vì vậy Ta cứ mặc nhiên an trụ”. Bấy giờ Thế Tôn đọc bài kệ:

*Ta chứng pháp cam lộ vô vi
Thâm diệu tịch tĩnh lià cấu nhiễm
Tất cả chúng sinh khó lãnh hội
Vì thế ta yên lặng tịch trú
Pháp ấy xa lià mọi ngôn từ
Vi như hư không không ô nhiễm
Tâm ý tư duy đều chẳng đạt
Nếu người thấu đạt thật ít có
Tánh của pháp ấy lià văn tự
Ai thâm nhập được diệu lý ấy
Nhờ trải nhiều kiếp cúng dường Phật
Nên mới nghe qua sinh tin hiểu
Chẳng thể nói Hữu hoặc nói Vô
Không Hữu không Vô cũng chẳng được
Ta xưa vô lượng kiếp tu hành
Chưa đạt cứu cánh Vô sinh nhẫn
Nay đã đạt pháp cứu cánh ấy
Thường quán các pháp không sinh diệt
Tất cả các pháp bản tánh Không
Nhiên Đăng Như Lai thọ ký Ta
Ông ở đời sau thành Chánh giác
Thành Phật hiệu là Thích-ca Văn
Tuy vào lúc ấy chứng pháp tịnh
Nay Ta mới đạt đến cứu cánh
Thấy chúng sinh trong cõi sinh tử
Không phân chánh pháp và phi pháp
Chúng sinh thế gian có thể độ
Nên khởi đại Bi mà độ chúng
Phạm vương nếu đến khuyến thỉnh Ta
Ta sẽ chuyển bánh xe diệu pháp.*

Đức Phật nói với các vị Tỳ-kheo:

–Như Lai nói xong bài kệ ấy liền từ chòm lông trắng giữa hai hàng lông mày phóng ra luồng hào quang lớn chiếu sáng khắp Tam thiên đại thiên thế giới. Bấy giờ vị Thiên chủ thế giới Ta-bà là Loa Kế Phạm vương, nhờ oai thần của Phật mà biết được Thánh ý trong sự im lặng của Như Lai, nên suy nghĩ: “Ta phải mau đến chỗ Phật khuyên thỉnh Ngài khởi chuyển bánh xe chánh pháp”. Ông liền gọi chúng Phạm thiên đến nói:

–Này các vị, chúng sinh trong thế gian đối với pháp lành có thể giảm sút, đối với pháp ác có thể tăng lên. Vì sao thế? Là vì Phật đã đắc quả vị Vô thượng Bồ-đề rồi nhưng chỉ im lặng an trụ chứ không chuyển bánh xe chánh pháp. Chúng ta phải đến đây để khuyên thỉnh Ngài chuyển bánh xe pháp giáo hóa chúng sinh.

Thế rồi Phạm vương cùng với sáu mươi tám câu-chi vị Phạm thiên đến chỗ Phật, đánh lễ ngang chân Phật, cung kính đi nhiễu quanh theo phía phải ba vòng rồi đứng sang một bên thưa:

–Bạch Thế Tôn, hiện nay chúng sinh trong thế gian đối với pháp lành đang bị giảm sút. Vì sao thế? Như Lai đã vì chúng sinh mà xuất gia cầu đạo Bồ-đề. Nay thành Phật rồi lại im lặng an trụ không chuyển bánh xe chánh pháp, do vậy mà chúng sinh đối với pháp lành không được tăng trưởng. Lành thay Thế Tôn, lành thay Thiện Thế! Xin Thế Tôn vì chúng sinh mà khởi tâm đại Bi chuyển bánh xe chánh pháp. Nhiều chúng sinh có năng lực lãnh hội được pháp thâm diệu. Chỉ mong Thế Tôn chuyển bánh xe pháp.

Bấy giờ Đại phạm Thiên vương đọc bài kệ tán thán Phật:

*Thăng trí Như Lai
Viên mãn tối thượng
Phóng hào quang lớn
Chiếu khắp thế gian
Dùng mặt trời tuệ
Nở hoa cõi người
Vì sao lừa bỏ
An trụ vô thanh
Phật đem pháp báu
Ban cho muôn loài
Nơi trăm ngàn kiếp
Đã từng thu nhận
Gần gũi cõi đời
Nào bỏ chúng sinh
Cúi mong Thế Tôn
Thối loa pháp vang
Giống trống pháp lớn
Thấp đèn pháp ngại
Tuôn mưa pháp đơm
Dựng cao cờ pháp
Đưa hết chúng sinh
Qua biển sinh tử
Bệnh nặng phiền não
Đều được diệt trừ
Lừa phiền não dữ
Làm cho dừng tắt*

*Chỉ rõ Niết-bàn
Đường không ưu não
Nói pháp chân thật
Mở cửa giải thoát
Khiến bao kẻ mù
Đều được pháp nhãn
Dứt hết mọi lo
Sinh lão bệnh tử
Không phải trời người
Không phải Đế Thích
Mà đoạn trừ sạch
Sinh tử phiền não
Con cùng Thiên chúng
Kính thỉnh Như Lai
Chuyển bánh xe pháp
Nguyện đem công đức
Việc khuyến thỉnh này
Đồng mong Thế Tôn
Chuyển xe chánh pháp
Giáo hóa muôn loài.*

Đức Phật nói với các vị Tỳ-kheo:

–Lúc bấy giờ Thế Tôn yên lặng an trụ, Đại phạm Thiên vương cùng với chư Thiên dùng bột hương chiên-đàn và trầm thủy cõi trời cúng dường Phật xong liền biến mất.

Đức Phật bảo các vị Tỳ-kheo:

–Lúc đó Như Lai vì muốn cho thế gian tôn trọng chánh pháp, vì muốn cho diệu pháp thâm thâm được khai mở, truyền bá khắp thế gian nên đã trụ vào thiền định quan sát khắp cõi và suy nghĩ: “Pháp mà Ta đã chứng được thâm thâm vi diệu, tịch tĩnh bậc nhất rất khó lãnh hội thấu đạt, không thể lý giải theo con đường tư duy phân biệt, chỉ có chư Phật mới có thể thông tỏ. Pháp đó dạy con đường vượt qua năm uẩn để đi vào chân lý đệ nhất tức thể tánh thanh tịnh vô xứ, vô hành, bất thủ, bất xả, không thể hiện bằng tri kiến bình thường, không thể chỉ bày rõ được vô vi, vô tác, lìa xa sáu cảnh, chẳng phải là pháp mà tâm có thể ước lượng được hay diễn đạt bằng ngôn từ được, không thể hiểu theo cảm quan nghe thấy và cũng không thể quán tưởng mà hiểu được vì nó dung thông vô ngại, lìa mọi con đường sẵn có để vươn tới chốn cứu cánh, là pháp Không, Vô sở đắc, Niết-bàn tịch tĩnh. Nếu truyền dạy pháp ấy cho con người thì chắc hẳn họ không thể thấu hiểu được, chỉ uổng công mà chẳng đem lại lợi ích gì. Vì vậy ta cứ mặc nhiên an trụ.

Bấy giờ Đại phạm Thiên vương nhờ uy thần của Phật, nên lại biết Như Lai vẫn còn giữ ý tưởng im lặng, bèn đến chỗ Thích Đề-hoàn Nhân nói:

–Kiều-thi-ca, ông nay nên biết chúng sinh nơi thế gian bị cuốn trong rừng rậm sinh tử, pháp lành hiện đang giảm sút còn pháp ác lại tăng lên. Vì sao thế? Vì Như Lai không chịu chuyển xe pháp. Kiều-thi-ca, chúng ta phải cùng nhau đến chỗ Phật khuyến thỉnh Ngài, vì chư Phật Như Lai khi đắc đạo thường phải được ân cần khuyến thỉnh thì mới chuyển xe pháp, nếu không thì các Ngài cứ yên lặng an trụ. Do vậy chúng ta phải đến khuyến thỉnh Như Lai chuyển pháp luân cũng là để cho thế gian biết tôn trọng chánh pháp.

Lúc ấy Đại phạm Thiên vương cùng Thích Đề-hoàn Nhân và chư Thiên ở các cõi, Tứ

Thiên vương thiên, Tam thập tam thiên, Dạ-ma thiên, Đâu-suất-đà thiên, Lạc biến hóa thiên, Tha hóa tự tại thiên, Phạm chúng thiên, Phạm phụ thiên, Quang âm thiên, Quảng quả thiên, Biến tịnh thiên, Tịnh cư thiên cho đến A-ca-ni-trá thiên, tất cả đều uy nghi rực rỡ vào khoảng nửa đêm cùng vân tập đến rừng Đa diễm lễ Phật rồi đi nhiễu quanh theo phía tay phải ba vòng và đứng sang một bên.

Bấy giờ Thích Đề-hoàn Nhân chấp tay hướng về chỗ Phật đọc bài kệ thỉnh Như Lai chuyển xe chánh pháp:

*Thế Tôn hàng phục các ma oán
Tâm luôn thanh tịnh như trăng tròn
Nguyện vì chúng sinh ra khỏi định
Đem trí tuệ sáng chiếu thế gian.*

Thích Đề-hoàn Nhân đọc bài kệ xong mà Phật vẫn cứ yên lặng. Loa Kế Phạm vương nói với Thích Đề-hoàn Nhân:

–Này Kiều-thi-ca, không thể khuyến thỉnh như vậy mà được đâu.

Thế rồi Đại phạm Thiên vương liền rời tòa ngồi, vén vạt áo để lộ vai bên phải, đầu gối phải quỳ chạm sát đất, chấp tay hướng về Đức Phật nói bài kệ khuyến thỉnh:

*Như Lai nay đã hàng phục ma
Trí tuệ sáng ngời chiếu khắp chốn
Thế gian căn cơ đã thuần thực
Cúi mong Thế Tôn rời định cảnh.*

Khi ấy Thế Tôn nói với Đại phạm Thiên vương:

–Pháp mà Ta đã chứng được thậm thâm vi diệu, tịch tĩnh bậc nhất, rất khó lãnh hội thấu đạt, không thể lý giải theo con đường tư duy phân biệt, chỉ có chư Phật mới có thể thông tỏ. Pháp đó dạy con đường vượt qua năm uẩn để đi vào chân lý đệ nhất tức thể tánh thanh tịnh vô xứ, vô hành, bất thủ, bất xả, không thể hiểu hết bằng tri kiến bình thường, không thể chỉ bày rõ được vô vi, vô tác, lìa xa sáu cảnh; chẳng phải là pháp mà tâm có thể ước lượng được hay diễn đạt bằng ngôn từ được, không thể hiểu theo cảm quan nghe thấy và cũng không thể quán tưởng mà hiểu được vì nó dung thông vô ngại, lìa mọi con đường sẵn có để vươn tới chốn cứu cánh, là pháp Không, Vô sở đắc, Niết-bàn tịch tĩnh. Nếu truyền rộng pháp ấy cho mọi người thì chắc hẳn họ sẽ không thể thấu hiểu được. Vì thế mà Ta thường suy niệm hai bài kệ sau:

*Đạo Ta chứng ngược dòng
Thâm diệu khó nhận biết
Kẻ mù tối không hiểu
Nên im lặng vô ngôn
Chúng sinh nơi cõi thế
Đắm theo năm cảnh, trần
Thật khó tỏ pháp Ta
Nên Ta im lặng mãi.*

Lúc đó Phạm vương, Đế Thích cùng hội chúng chư Thiên nghe Phật nói kệ như vậy lòng rất lo buồn, biến mất khỏi nơi ấy.

Đức Phật nói với chư vị Tỳ-kheo:

–Vào một hôm nọ, Đại phạm Thiên vương nhận thấy nhiều nhóm ngoại đạo tại nước Ma-già-đà đề xướng các thuyết về đất, nước, lửa, gió rồi tranh biện, giải thích theo tà kiến mà cho

là chánh đạo. Chúng sinh ở đây cần được hóa độ, mà Đức Phật vẫn còn yên lặng như trước, nên đã thân hành đến chỗ Phật, đánh lễ ngang chân Phật, nhiễu quanh ba vòng, quỳ gối bên phải chạm sát đất, chấp tay cung kính đọc bài kệ khuyến thỉnh:

*Nước Ma-già-đà
Nhiều đám ngoại đạo
Thấy đều rao truyền
Gieo rắc tà kiến
Cúi mong Mâu-ni
Mở pháp cam lộ
Thanh tịnh bậc nhất
Để chúng được nghe
Pháp của Phật chúng
Thanh tịnh dứt nhiễm
Đưa đến bờ giác
Chẳng tăng chẳng giảm
Ở trong ba cõi
Tôn quý hơn hết
Như núi Tu-di
Hiện rõ trên biển
Vì khắp muôn loài
Khởi lòng xót thương
Tế độ chúng sinh
Sao lại từ bỏ
Như Lai gồm đủ
Mọi thứ công đức
Dững lực vô úy
Cúi xin trừ tận
Khổ não chúng sinh
Trời người thế gian
Bị phiền não bệnh
Bức bách muôn nẻo
Xin Phật từ bi
Xót thương tế độ
Chỉ có Như Lai
Là chốn quy ngưỡng
Trời người từ xưa
Được theo Như Lai
Nẻo thiện đã thuận
Đều cầu giải thoát
Nếu được nghe pháp
Đủ sức nhận lãnh
Cúi mong Như Lai
Nên mau truyền bá
Vì vậy con nay
Xin Bạc Tinh Tấn*

*Khai bày pháp diệu
Khiến thấy nẻo chánh
Ví như mây dày
Mưa tuôn khắp chốn
Mưa pháp Như Lai
Lại cũng như vậy
Thấm nhuần tất cả
Chúng sinh khát khao.
Còn bao nhiêu kẻ
Tà kiến búa vây
Trong rừng sinh tử
Trôi lặn bao kiếp
Chưa được cứu độ
Mù không mắt tuệ
Nên sa hầm sâu
Duy nguyện Đạo Sư
Khai rõ đường chánh
Thí pháp cam lộ.
Phật đâu dễ gặp
Như hoa Ưu-đàm
Cúi mong độ thoát
Bao kẻ lạc loài.
Như Lai từ xưa
Phát nguyện rộng lớn
Tự độ hoàn tất
Sẽ độ chúng sinh
Xin đem pháp sáng
Trừ mọi tối tăm
Chỉ Phật đại Từ
Nào quên bản nguyện.
Như Sư tử rống
Như sấm rền vang
Xin vì chúng sinh
Chuyển bánh xe pháp.*

Bấy giờ, Thế Tôn dùng Phật nhãn quan sát căn tính thượng, trung, hạ của tất cả chúng sinh, nhận thấy có thể gồm vào ba nhóm là chánh, tà và bất định. Cũng như mỗi người đến một ao nước trong giếng thấy trong ao có nhiều cây cỏ, hoặc còn chìm dưới mặt nước, hoặc vừa nhú lên ngang mặt nước, hoặc vươn lên khỏi mặt nước, ba loại đó đều phân biệt rất rõ ràng. Như Lai quan sát căn tính bậc thượng, trung và bậc hạ của tất cả chúng sinh cũng giống như vậy. Khi ấy Như Lai suy nghĩ: “Nếu ta thuyết pháp hoặc không thuyết pháp thì đối với loại chúng sinh tà kiến họ cũng chẳng biết gì; còn đối với chúng sinh có chánh kiến nếu ta thuyết pháp hoặc không thuyết pháp thì họ cũng đều thông tỏ. Chỉ còn đối với loại chúng sinh bất định, nếu ta thuyết pháp thì họ thông tỏ, còn không thuyết pháp thì họ không biết đâu nương tựa. Nay các Tỳ-kheo, khi đó Như Lai chú ý đến loại chúng sinh bất định ấy nên khởi tâm đại Bi, tuyên bố:

–Ta sẽ vì loại chúng sinh đông đảo này chuyển xe pháp khiến cho pháp bảo có mặt trong cõi đời và cũng vì Đại phạm Thiên vương đã hết lòng khuyến thỉnh.

Thế Tôn đọc bài kệ nói với Phạm vương:

*Ta nay vì ông thỉnh
Sẽ mưa Pháp cam lộ
Xuống khắp cõi thế gian
Trời người cùng rộng thân
Những người tâm định tín
Nên lãnh hội chánh pháp.*

Lúc đó Đại phạm Thiên vương nghe Phật nói bài kệ xong thì vui mừng tột độ cho là điều chưa từng có, liền đến trước đánh lễ ngang chân Phật đi nhiễu quanh vô số vòng rồi biến mất.

Này các Tỳ-kheo, bây giờ Địa thần gọi thần Hư không và nói lớn:

–Nhu Lai nay đã nhận lời khuyến thỉnh của Đại phạm Thiên vương sắp chuyển bánh xe pháp. Như Lai vì tâm đại Từ bi thương xót muốn hóa độ tất cả chúng sinh đem lại lợi ích cùng mọi an lạc cho họ, vì muốn làm tăng trưởng cõi trời người, giảm thiểu các cõi ác cũng như chỉ cho chúng sinh đạt đến giải thoát nên đã chịu chuyển bánh xe chánh pháp.

Địa thần nói xong thì chỉ trong một niệm thần Hư không đã nghe rõ và truyền đi khắp chốn đến tận cõi trời A-ca-ni-trá.

Này các Tỳ-kheo, khi ấy có bốn vị Thiên tử bảo vệ cây Bồ-đề tên là Ái Pháp, Quang Minh, Lạc Pháp và Pháp Hành cùng đến trước chỗ Phật, đánh lễ ngang chân Phật và thưa:

–Bạch Thế Tôn, Ngài sẽ chọn nơi nào để chuyển pháp luân?

Nhu Lai đáp:

–Ta sẽ ở vườn Lộc dã tức chốn Tiên nhân đọa xứ thuộc nước Ba-la-nại để chuyển bánh xe chánh pháp.

Các vị Thiên tử lại hỏi:

–Bạch Thế Tôn, cảnh trí trong vườn Lộc dã thuộc nước Ba-la-nại ấy kém phần tươi đẹp, cây rừng khe suối cũng không nổi tiếng lắm, chỉ có đất đai phì nhiêu, dân cư đông đúc, thành ấp cũng nhiều, ao hồ trong sạch mát mẻ, vậy vì lý do gì mà Như Lai chọn nơi ấy để chuyển pháp luân?

Khi ấy Đức Phật nói với các vị Thiên tử:

–Các ông không nên nói như thế. Vì sao vậy? Ta nhớ lại từ kiếp xa xưa, đã từng lần lượt cúng dường đến sáu mươi ngàn ức na-do-tha chư Phật, Như Lai tại thành Ba-la-nại và có tới chín vạn một ngàn câu-chi Đức Phật đã chọn nơi đó để chuyển bánh xe chánh pháp. Tất cả pháp vi diệu thậm thâm được chư Phật giảng tại đó. Do vậy đất này luôn được Trời, Rồng, Dạ-xoa, La-sát, Càn-thát-bà hộ trì. Đó là lý do khiến Như Lai chọn vườn Lộc dã làm nơi chuyển bánh xe chánh pháp vậy.

